

Нива, Сольок, Вѣстникъ, Дѣтское чтеіе, Педагог, Листокъ, Голосъ Москвы.

Стонářů bylo 65, přečteno knih 548, časopisů 86. Knihovnik učitel Slavaty sám odebrá a půjčuje ke čtení: Zlatou Prahu, Pozdrav ze staré vlasti, Биржевыя Вѣдомости, Вѣстникъ знанія, Огонекъ, Свѣтлый лучъ, Пчелка, Солнышко. Биржевыя Вѣдомости odebírají se ve 2 výtiscích, Газета-Копейка — 2 výt., Юж. Вѣдомости 2 výt., Нива 1 výt., Cechoslovan a Pozdrav ze staré vlasti po 4 výt., americký „Hlasatel“ 1 výt., Deutsche Rundschau 10 výt.

Spolků v Alexandrovce není. Je tu národní bezplatná knihovna, vydržovaná újezdním zemstvem a pořádají se tak zv. národní čtení (přednášky pro lid) s mlhovými obrazy. Záložna působí již druhý rok; pojišťování je zemské, jen slámu a krmivo pro dobytek pojišťujeme u soukromých společností. Požáry jsou řídkostí, neboť všechny stavby jsou kamenné. Na případ ohně je obecní stříkačka a občanstvo zorganizováno. Skoro všichni přistěhovaleci byli při svém příchodu sem řemeslníky, a hospodářství se učili teprve zde; proto se hospodaří podle ruského způsobu. S domorodým obyvatelstvem, Tatary, žijeme v úplné shodě: je to lid velice pokorný, skromný a snášelivý. Mezi Čechy a Němci je ovšem vrozená nenávisť; al smíšené sňatky nejsou řídké. J. H.

Kupičev.

(Gubernie Volyňská, új. Vladimir-Volyňsk, volost Novodvorská, pošta Kyselyn).

V nadepsané rubrice četli jsme již dopisy z celé řady osad — jen náš Kupičev jako by se nechtěl k slovu přihlásiti! Patrně ze skromnosti dává přednost jiným — pomyslí mnohý z laskavých čtenářů a jeho dobré mínění o Kupičevu tak o 50% ještě vstoupne. Já však řeknu, Kupičev měl dobře, že mlčel. O čem také psáti, čím se chlubit? O té hříšné nečinnosti 845 obyv., z nichž 495 je dospělých? Kdežto jiné osady si stěžují, že se nemohou do ničeho pouštěti, poněvadž jest jich málo — Kupičev málem že svou nečinnost nevykládá opakem. Než nechme všeobecné výtky a přistupme k věci.

Kupičev se svými 845 obyv. řadí se k největším českým osadám na Rusi. Jest to vlastně jen 1/2 vesnice. Kupičev se totiž dělí na dvě od sebe oddělené části: ryze ruskou a ryze českou, počítáme-li 20 židovských rodin k Čechům. Aspoň Češi se o ně jako o bratry starají. Na své jméno jim domky i

pole kupují, peníze do obchodu půjčují, jenom od nich kupují. Srdečná to péče, za niž pak se páni židé odměňují někdy tím, že přehnou do Ameriky i s nějakým tím tisícem! Když nějaký Čech u nás začne obchod, marně hledáte aspoň část té podpory a přízně se strany krajanů! Když pak k tomuhle „uvědomění“ Čechů přijde „uvědomění“ Židů — konkurence, není divu, že mnohý našinec — obchodník brzy skončí. Vše má žid lepší. Ba i to židovské pivo lépe chutná. Nejsem přesvědčením antisemita ale tak daleko má svobodomyšlnost přece nesahá, abych to nevytkl. Obchod v Kupičevě je výhradně v rukách židovských. Z živnostníků máme u nás 3 hostinské, 2 řezníky, 1 pekaře, z řemeslníků: 7 kovářů, 9 obuvníků, 4 truhláře, 2 koláře; mimo to jsou zde tyto závody: ruční pivovar (maj. pp. Novotný a Fiala), dílna na hospodářské stroje (p. A. Maleček), cihelna (p. Zápotocký), dále ve vzdálenosti 6 — 7 verst dva mlýny (p. Novotného a pp. Houžvica s Malakem).

Nyní několik dat z historie Kupičeva, jež to s nimi souvisí úzce ostatní hosp. poměry.

Kupičev jest poměrně stará česká osada; začátky jeho spadají do r. 1871, kdy 135 členů s p. Friedrichem v čele koupili od pol. šlechtice Alex. Zagarského 3.334 desj. půdy. Ježto však na tak rozsáhlou půdu — která mimo to byla z větší části lesem a křovisky pokryta a dále jen velmi málo vzdělána — nemohli vystačiti, odprodali dle okolností vzdálenější pozemky v poblíž usazeným Holanďánům, Polákům i okolním Rusům, tak že zbylo na konec 1.200 desj. Půdu Češi draze nekoupili: platili za morg 12 rublů, kdežto nyní pod 300 r. se nedostane. Ovšem jako cena zvýšila, tak i půda učinila pokrok. Ze začátku nerodila skoro ničeho, dnes se však pěstuje obilí všeho druhu i chmel, kterého u nás jest na 10.000 kop., ačkoliv výnos jeho není tak veliký jako v jiných obcích. S čím však nemůžeme ku předu, jest sadařství. Zasázíme řadu mladých stromků, nadějně „chytanou“ — ale za nějaký rok listí začne žloutnouti a stromek beznadějně jde; pod ornicí jest totiž tvrdá křída. Umělých hnojiv se dosud neužívá. Z hospod. strojů jest zde 8 žacích a 1 secí; mlátičku má každý majitel přes 10 morgů. Vliv Čechu na hospod. pozdvižení ruských rolníků jest veliký. Sami to uznávají a ve všem dle českého způsobu si vedou zvláště tito (z mnohých): Dm. Zaslavský, Hartym Beruk, Teofil Sičkaruk, On. Lozovický a j. v. Co

více ještě: mnozí z nich mají již i žentourové mlátičky, řezačky, ba v chmel pěstují. Hospodářské poměry by tedy ušly. Za to však školské a kulturní vůbec jsou hodně záporné. Škola jest jednotřídní — ministerská, s vyučovacím jazykem výhradně ruským. Již vzhled její jest nevábny, nelze se tedy diviti, že ani žákům, jichž jest na 160 se nelíbí, školu jich navštěvuje jen 76 a to ještě nedbale. Evangelici již po dva roky sp. Kučerou v čele o otevření české školy usilují — ale věc taková jest těžká jednotným silám, což potom roztržštěným na podkladu náboženském!

V prvních dobách se dbalo o školství více: Cesky učili: p. Sámek, po něm p. Petráček, dále p. Cvančara — a s úspěchem; proto dnes u nás každý čísti a psáti zná. Jak to však bude s našimi dětmi — budoucností? — velké naděje nejsou! Střední školu navštěvují (Lucké gymn.) pp. Kacl. Fiala a F. Šebesta; mimo to p. Jos. Holub navštěvuje reform seminář v Dubokoji v Americe. Jak již bylo naznačeno, osada naše jest nábož. smíšená: katolíků jest 441 obyv., evang. (reform.) 236 obyv., pravoslavných 168. Katolíci s okolními Poláky mají zde svoji kapli (jinak jsou přifařeni ke Kyselynu); evangelici mají též svoji místnost pro odbyvání nábož. obřadů. Mimo to dvakráte do roka přijíždí p. Jastřemský (Polák) z Vilna, který jim kázání i pobožnosti česky koná. Z časopisů se odebrá: 15 Cechoslovanů*, 1 Nár. Listy, 1 Rolník, 6 Křest. Listů, 1 Amer. Osvěta, 1 Бирж. Вѣдомости, 1 Вокругъ Свѣта. Poměr mezi Čechy a Rusy a obyvatelstvem vůbec jest celkem přátelský; svárů neb sporů zde dosud ani nebylo.

Zvláště ruští sedláci se snaží přátelství s Čechy navazovat — nejraději berou Čechy za kmotry ke křtu — aby pak mohli snáze o radu, neb co potřebují, přijíti. Smíšených sňatků jest 5: dva Češi mají za ženy Polky, 3 Rusové Češky.

Poblíž Kupičeva nalézá se kolonie zvaná Řepín (dle rodiny Repků), mající 4 čísla; dále jest Berestova se 4 č., Kytóniš též 4 č.

Co však na konec k naší hanbě, musím napsati, jest, že zde nemáme žádného spolku: členářský, hospod. hasičský, divadelní a hlavně žádnou knihovnu! Vskutku napsati o obci čítající 845 obyv., že nemá žádné knihovny a spolkového života, jest jistě malým vyznamenáním. Přátelé, zamyslete se trochu, ruku

*) Porovnejte — Kolončina má 14 rodin a odebrá 13 Cechoslovanů, Kupičev 199 rodin a odebrá pouze 15 výtisků.

na srdce — chcele i nadáte všecko ponechati ve starých kolejích? Dopusťte, aby příští dopis — řekněme za $1/2$ roku — vytykal Vám tu-též nedbalost a netečnost? Nerad

bych těmito škaredými výrazy o Kupičevu, který máni jinak velice rád, skončil a proto volám: Do vánoc hospodářský spolek knihovnu! Ruce k dílu! J. D.

DOMA I V CIZINĚ.

— **Zasedání rakouského parlamentu** blíží se ku konci. Byla v něm projednána bankovní předloha, již se prodlužuje privilej rakouské státní banky, pak zákon o ražení nových korunových a dvoukorunových mincí, jakož i změna jednacího řádu bankovního stran placení zlatem. Ve úřebn byly přijaty re-

— **Marocká otázka** ocitla se tento týden ve stadiu kritickém, takže se již uvažovalo o možnosti války. Poplach byl způsoben prohlášením Anglie, že nedopusť, aby Francie byla donucena k odstoupení části svého afrického území Německu. Poslední zprávy nasvědčují, že se protivy zmírnily.

Kobl
velký
činsk
lečno
sever
Evrop
parní
tun.
Nikol
—
hách
železn
jizdní
vého
místo
počítá
24 ho
Italii.
mezin
drahác